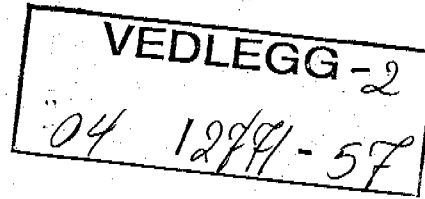

Oslo kommune
Byrådsavdeling for finans og utvikling

Vedlegg 2

Distriktskommisjonen
Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Dato: -3. 05. 2004

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200304307-5

Saksbeh:

Arkivkode:
111

INNSPILL TIL DISTRIKTSKOMMISJONEN

Oslo kommune er kjent med at Distriktskommisjonen i brev av 18.02.2004 til fylkeskommunene har bedt om innspill til valg av virkemidler i distrikts- og regionalpolitikken. Kommunen har ikke mottatt slikt brev, men via kontakt med kommisjonens sekretariat har vi forstått at kommisjonen ønsker synspunkter fra Oslo kommune også denne gang. Det vises til vår forrige tilbakemelding av 08.01.2004 til kommisjonen.

Innledningsvis i brevet av 18.02.2004 viser Distriktskommisjonen til at den føler å ha et ansvar for å vurdere også alternative regionale organisasjonsformer til dagens fylkeskommuner og ber om at svarene ikke låses til dagens forvaltningsmodell og kommune- og fylkesstruktur. Oslo kommune viser i denne forbindelse til Storbymeldingen. Som påpekt i vår første tilbakemelding av 08.01.2004 mener vi at det er viktig at gjennomgangen som Distriktskommisjonen gjør, sees i sammenheng med den politikk som beskrives i Storbymeldingen.

Storbymeldingen ble som kjent behandlet av Stortinget 10.02.2004 der det ble fattet enstemmig vedtak om å be regjeringen legge fram en egen hovedstadsmelding. Viktige premisser for dette vedtaket var styringsutfordringene i hovedstadsregionen, knyttet til utfordringene i forhold til å få til helhetlig styring på tvers av fylkes- og kommunegrenser og Oslos spesielle rolle som hovedstad.

Foreløpig er det uavklart hvordan arbeidet med hovedstadsmeldingen vil bli lagt opp. Fra Oslo kommunes side mener vi imidlertid at det er viktig at de utredninger som nå gjøres, inkludert arbeidet med hovedstadsmelding, samkjøres. I denne sammenheng mener vi at også den samarbeidsprosess som er påbegynt i "Stor- Osloregionen" som oppfølging av Storbymeldingen må inngå. Siktemålet her er å få formalisert et samarbeid på tvers av fylkes- og kommunegrenser i Osloregionen gjennom etablering av en strategisk allianse. Formålet med denne strategiske alliansen vil være å initiere, utvikle og støtte samarbeidstiltak som styrker Osloregionens posisjon som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa. Organet forutsettes ikke å ha beslutningsmyndighet. Dersom det skulle vise seg å være ønskelig, kan imidlertid en slik modell senere utvikles i retning av større formalisering, for eksempel med egen beslutningsmyndighet.

Vi mener et praktisk samarbeid om konkrete felles utfordringer mellom berørte kommuner og fylkeskommuner er veien å gå i hovedstadsregionen. Dette er også basert på at vi ser en løsning med

én forvaltningsenhet for hele hovedstadsregionen som en lite aktuell løsning, jf. vår første tilbakemelding.

Med det som er nevnt ovenfor som utgangspunkt har vi kommentert de spørsmål som Distriktskommisjonen har reist.

Vedr. desentralisering av makt og myndighet til lokalt og regionalt nivå

Oslo er landets eneste kommune som også er fylkeskommune, noe som gir anledning til en effektiv og hensiktsmessig organisering av oppgaveløsningen i hovedstaden. Som demokratisk institusjon innebærer denne dobbeltfunksjonen at de folkevalgte i Oslo kommune har ansvar for et bredere spekter av offentlige oppgaver enn kollegene i andre kommuner og fylkeskommuner. Det gir større påvirkningsmulighet over viktige saker og større mulighet til å samordne politikken innenfor ulike tjenesteområder og saksfelt, ved at flere virkemidler kan vurderes og benyttes i sammenheng. Denne ansvars plasseringen er en styrke for kommunens rolle som utviklingsaktør, slik at den med større påvirkningskraft kan bidra til å en mer velfungerende hovedstadsregion for innbyggere, næringsliv og fremtidens miljø. Det er viktig å bygge videre på denne modellen for hovedstaden, når fremtidig forvaltningsstruktur for regionalpolitikken vurderes.

Vedr. behov for tettere samspill og tydelig rolledeling mellom sentrum og periferi

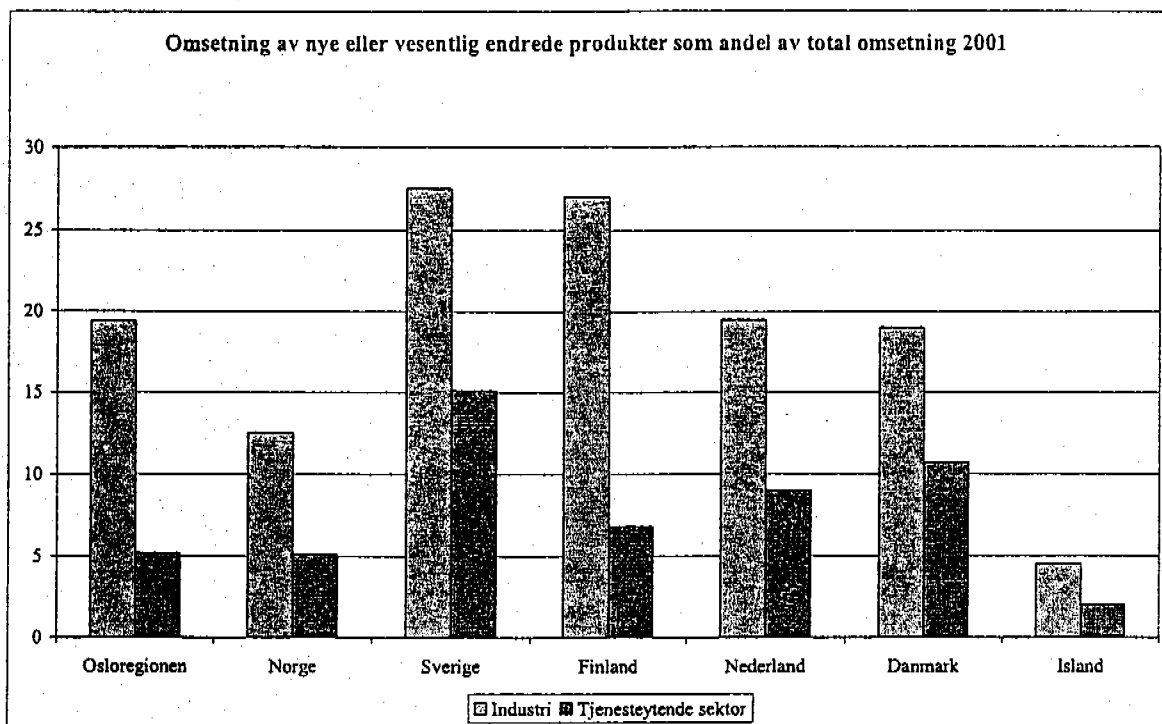
Verdiskapingen i Norge er basert på en regional arbeidsdeling hvor regionene spiller ulike roller. I det regionale samspillet er hovedstadsregionens viktigste oppgaver å være kompetansesenter, innfallspurt til Norge og brohode til internasjonalt næringsliv. Det er behov for å utvikle disse rollene og knytte virkemidler til dem.

Kompetansesenter

Hovedstadsområdet har spesielle forutsetninger for å bidra til utvikling av et kunnskapsbasert og innovativt norsk næringsliv fordi regionen har ca halvparten av forskningsårsverkene i landet, høy kompetansetetthet i befolkningen og samtidig et allsidig bedriftsmiljø med forutsetninger for å ta ny kompetanse i bruk. Det er godt dokumentert at kompetansetjenester fra Oslo og Akershus inngår i ulike verdikjeder i hele landet¹.

Statistisk Sentralbyrås innovasjonsundersøkelser viser imidlertid at regionens næringsliv ikke er spesielt innovativt sammenlignet med resten av landet. Næringslivet i Norge hentet i 2001 7,7 prosent av sin omsetning fra nye eller vesentlig forbedrede produkter. Tilsvarende tall for Osloregionen var 8,6 prosent. Både Norge og Osloregionen kommer svakt ut i internasjonale sammenlikninger.

¹ Svein Erik Hagen og Hugo Birkeland : Produksjonssystemer og regional arbeidsdeling i Norge i Olaf Foss og Tor Selstad (red): Regional arbeidsdeling. Tano Aschehoug 1997. Se også Hovedstadsregionens nasjonale rolle. Sammendragsrapport fra HONARO-prosjektet. Næringssekretariatet for Oslo og Akershus 2001.

Kilde: SSB Innovasjonsundersøkelsen 2001 og Nærings- og Handelsdepartementet: Fra idé til verdi. Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik 2003

Det er svake koblinger mellom næringslivet (spesielt SMB) og FoU-institusjonene i regionen. Bedriftene har liten kjennskap til forskningsinstitusjonene og forskerne har liten kontakt med næringslivet. Det etableres i liten grad bedrifter med utgangspunkt i regionens FoU-miljøer. Kun omlag 2 prosent av bedriftene som etableres hvert år kommer fra FoU og universitets/høyskolemiljø². Heller ikke de etablerte bedriftene har sterke relasjoner til kunnskapsmiljøene. Oslo kommune mener det bør utvikles virkemidler som:

- Stimulerer kompetansemiljøene til å drive utviklingsarbeid i samarbeid med etablerte bedrifter, for eksempel via finansieringssystemet for forskningsinstituttene og premieringsordninger ved gjennomført samarbeid
- Stimulerer bedriftene å søke kontakt med kunnskapsinstitusjoner, for eksempel gjennom skatteincentiver (Skattefunn) og økt innsats på kompetansemegling
- Yter risikokapital til kompetansebaserte nyetableringer, for eksempel såkornkapital og risikomidler til Innovasjon Norge.

Innfallspport til Norge og brohode til internasjonalt næringsliv

Oslo er innfallspport til Norge for et stort antall besøkende turister og forretningsreisende. Av de ca 500 000 som årlig henvender seg til turistinformasjonen i Oslo sentrum dreier 2/3 av henvendelsene i dag reisemål utenom Oslo. Turistinformasjonen henviser til lokale informasjonskontorer i Norge. Det er et stort behov for detaljert landsdekkende informasjon som i dag ikke er dekket. Både hovedstaden og Norge vil være tjent med en samlet strategi for hvordan hovedstaden kan promotere bredden i Reiselivs-Norge.

² Torjus Bolkesjø: Nyetableringer i Oslo og Akershus 1998-2000. Telemarksforskning. Rapport 187/2001.

For internasjonalt næringsliv er hovedstadsregionen den viktigste brohode til Norge. Osloregionen har om lag 2/3 av de majoritetside utenlandske selskaper, men mange av disse selskapene har sysselsetting spredt rundt i landet. I denne sammenheng er det en nasjonal utfordring at Oslo havner på nest siste plass, foran Moskva, over attraktive næringsregioner i Healey&Bakers siste oversikt over europeiske næringslivslederes prioriteringer. Ingen andre regioner i Norge står på listen.

Det er langt flere internasjonale næringslivsledere som kjenner til Københavns og Stockholms lokaliseringstrinn enn til mulighetene i Osloregionen. Oslo er i ferd med å tape kampen om skandinaviske hovedkontorer for internasjonale selskaper. Konsekvensen er at Norge mister hovedkontorer også for de norske selskapene etter hvert som de internasjonaleses, slik vi har sett det i bankverden, f.eks. i Nordea. Konsekvensen er også at vi ikke får kontakt med internasjonal kompetent risikokapital som kan bidra til å realisere verdiskapingspotensialer der Norge har fortrinn, f.eks innen IKT, bioteknologi, energi og miljø.

Den lave kjennskapen til Osloregionen som internasjonal næringsregion svekker næringslivets mulighet til å skaffe seg internasjonale partnere og nettverk for å fremskaffe ny teknologi, ny kompetanse eller arbeidskraft. En sammenligning av perioden 1988-1990 med perioden 1998-2000 viser at utenlandske investeringer i naboland som Sverige, Danmark og Finland har hatt en langt sterkere vekst enn i Norge, sett i forhold til landenes økonomiske størrelse³.

Det er også en tiltakende konkurranse og satsing blant land, regioner og byer i Europa for å få økt oppmerksomhet fra utenlandske investorer. De andre hovedstadsregionene i Skandinavia er blant dem som satser betydelige ressurser på regionmarkedsføring og service for å tiltrekke seg utenlandske investeringer. Å synliggjøre Osloregionens kvaliteter og fortrinn internasjonalt som et forretningsmessig lokaliseringalternativ er derfor en prosess som både er kostnadskrevende og som forutsetter langsiktighet.

Oslo kommune mener sentrale myndigheter bør:

- Legge til rette for at turistinformasjonsenhetene ved de største ankomststeder til Norge kan tilby Norgesinformasjon i tillegg til informasjon om de lokale og regionale severdigheter og opplevelsesmuligheter
- Etablere en nasjonal "Inward investment-funksjon" i Innovasjon Norge som de regionale markedsføringsorganer, i hovedstadsregionen Oslo Teknopol IKS, kan samspille med
- Utvikle en markedsorientert veiledningstjeneste innrettet for bedrifter som ønsker å eksportere/skaffe seg internasjonale partnere.

Med hilsen

André Støylen

byråd for finans og utvikling

³ UNCTAD, World Investment Report 2002